

Bořek Šípek a Igor Chovanec.

Umenie v paláci

Existuje veľa druhov umenia. Avantgardné, surrealistické, postmoderné, klasické a veľa ďalších. Najpôsobivejšie z nich je pocitové. Také, aké vyvoláva dojem z návštevy paláca, ktorý architekt, majster **Bořek Šípek** s **Igorom Chovancom** dotvorili na luxusné bývanie v historickom centre Bratislavy.

Čo majú spoločné? Spojili umenie a moderné technológie. Z národnej kultúrnej pamiatky vytvorili nadčasové bývanie, ktoré sa v súčasnosti pohybuje na vrchole realitných ponúk. O umení, luxuse, bývaní a Paláci samotnom, nám porozprávajú v nasledujúcom interview.

Akú súvislosť vidíte medzi luxusom a umením? Ovplyvňuje luxus vývoj umenia?

B.Šípek: K tomu je treba najprve definovať, čo vlastne luxus je. Existuje názor, že luxus je vše, čo presahuje naše elementárne potreby k životu – z toho vyplýva, že práve potreba luxusu je to, čo liší život človeka od života živočíšného. Na druhej strane bych sa prikláňal k tomu, že i kultúra patrí k základným potrebám človeka. Moment, kedy prechádza kultúra v luxus, je asi nemožné určiť, ale dalo by sa tvrdiť, že je to práve umenie, ktoré posouvá kultúru k luxusu. Na každý pád bych řekl, že luxus umení neovlivňuje, ale určite umenie ovlivňuje luxus a tým náš životný standard.

I.Chovanec: Umenie sa vo všeobecnosti vyvíja svojou vlastnou cestou, nezávisle od luxusu, ale v konečnom dôsledku veľakrát

Tympanón v priečelí budovy z Gorkého ulice do ktorého Bořek Šípek vsadil farebné ľalie.

končí v rukách majiteľov ako neodmysliteľný doplnok luxusných priestorov. Luxusný interiér, nie je nikdy úplný bez umenia. Umenie dokáže znásobiť pocit luxusu v akomkoľvek priestore. Najkrajšie a najdrahšie umelecké diela sveta neboli vytvorené pod vplyvom trhu, ale nakoniec pre svoju krásu a rastúcu hodnotu skončili v najluxusnejších priestoroch, akým je na Slovensku napríklad aj Palác Motěšických.

Pre palác je ušľachtilosť materiálu a kvalita vyhotovenia štandardom. Vnímáte odlišnosť bývania v paláci od ostatného bývania?

B.Šípek: Samotný výraz palác pro mě ještě neznamená kvalitu. Když budeme vycházet z ideálu nebo Paláce Motěšických, je to městská budova na významném místě, jejíž dimenze se vymyká běžným rozměrům. Stavba takových budov byla vždy v souvislosti se zámožností majitele, a proto se vyznačovaly výběrem kvalitních materiálů a vybavením. V dnešní době mě to připadá spíše antikvaný výraz už i proto, že paláce byly dříve obývány jednou rodinou, dnes jsou domovem nejvyšší společenské

vrstvy. Přesto jsem přesvědčen, že pro dnešní účely přebudované dřívější paláce stále vyzařují ten speciální genius loci před-

Súkvetie zo skla v nádverí zobrazujúce zelené kvety ľalí z dielne majstra Bořka Šípka

ešlé doby. Stále bych viděl výraz bydlet v paláci jako jasné odlišení od konvenčního stylu bydlení.

I.Chovanec: Áno, od paláce sa prirodzene očakáva niečo viac. Ušľachtilosť materiálov a kvalita vyhotovenia. Keď nadviážem na predchádzajúcu otázku, tak svojim remeselným spracovaním sa palác stáva majstrovským dielom a teda umením. Bývanie v paláci sa nedá porovnať s ostatným bývaním. Do popredia záujmu sa dostáva pre trvalú hodnotu a nadčasovú architektúru. Je to veľkolepo dimenzované bývanie, v ktorom

nájdete tichý, nevtieravý luxus a umenie v bezprostrednom kontakte s historickým centrom mesta.

Ako by ste definovali skutočné umenie? Kedy sa artefakt pre Vás stáva umením?

B.Šípek: Skutočné umění vidím v posouvání hranic konvencí. Zakládá se na originalitě. Artefakt i největší kvality není umění, když jen kopíruje anebo se zařazuje do řady ověřených úspěšných produktů. Umění a kultura se musí vyvíjet, jakmile se zastaví a opakuje, dostáváme se do dekadence a úpadku. Stálá interpretace současných poměrů jako základ inspirace dělá skutečné umění.

interpretace současných poměrů jako základ inspirace dělá skutečné umění.

I.Chovanec: Sůhlasím s Bořkom. Navyše za skutočné umenie považujem schopnosť vedieť zakomponovať umelecké artefakty do priestorov tak, aby vynikla ich krása a dokonalosť a aby navzájom spolu vytvorili harmonický celok, ktorý dokáže umocniť umelecký dojem diela a znásobiť myšlienku, ktorú chcel umelec svojim dielom vyjadriť. Podobne ako sa to podarilo Bořkovi v Paláci Motěšických.